

OZLJEDE NA RADU I PROFESIONALNE BOLESTI U HRVATSKOJ U 2006. GODINI

OZLJEDE NA RADU U 2006. GODINI

U 2006. godini je u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo zaprimljeno ukupno 24.843 individualnih prijava ozljeda na radu. U odnosu na 2005. godinu to je povećanje apsolutnog broja ozljeda na radu za 9,3% (Tablica 1). Najveći broj ozljeda u 2006. godini, odnosno 78,5% dogodio se na samom radnom mjestu, a 21,5% na putu do posla ili s posla. S obzirom na spol, ozlijeđeni na poslu su u 79,5% slučajeva muškarci, a samo u 20,5% žene što je u odnosu na 2005. godinu daljnji porast broja ozlijeđenih muškaraca za

7,5%. Od toga u 86,1% slučajeva muškarci su stradali na samom radnom mjestu, a u 19,1% na putu do posla, odnosno s posla. U 2006. godini za razliku od 2005. godine i žene su češće stradale na samom radnom mjestu (58,4%), a na putu do posla, odnosno s posla 41,6%. Zabrinjavajući su podaci o poginulim radnicima budući da su prema podacima iz prijave ozljede na radu i prijave Državnog inspektorata u 2006. godini poginule čak 76 osobe, tj. 14 radnika više nego 2005. godine. Od toga su 62 osobe stradale na samom radnom mjestu, tj. 11 radnika više u odnosu na 2005. godinu.

Tablica 1. Ukupan broj ozljeda na radu u 2006. godini

	DJELATNOST	Broj ukupno ozlijeđenih (na radnom mjestu i na dolasku, odnosno odlasku s posla)	
		Ukupno	Poginuli
	UKUPNO 01 - 99	24.843	76
01	POLJOPRIVREDA, LOV I USLUGE POVEZANE S NJIMA	557	2
02	ŠUMARSTVO, SJEČA DRVA I USLUGE POVEZANE S NJIMA	453	5
A	POLJOPRIVREDA, LOV I ŠUMARSTVO	1.010	7
05	RIBARSTVO, MRJESTIL. I RIBNJACI; USL. U RIBARSTVU	26	0
B	RIBARSTVO	26	0
10	VAĐENJE UGLJENA I LIGNITA; VAĐENJE TRESETA	0	0
11	VAĐENJE I USLUŽNE DJEL. U VEZI SIROVE NAFTE I ZEMN. PLINA, OSIM ISTRAŽIVANJA	43	0
12	VAĐENJE URANOVIIH I TORIJEVIH RUDA	0	0
13	VAĐENJE METALNIH RUDA	0	0
14	VAĐENJE OSTALIH RUDA I KAMENA	86	1

	DJELATNOST	Broj ukupno ozlijeđenih (na radnom mjestu i na dolasku, odnosno odlasku s posla)	
		Ukupno	Poginuli
C	RUDARSTVO I VAĐENJE	129	1
15	PROIZVODNJA HRANE I PIĆA	1.299	1
16	PROIZVODNJA DUHANSKIH PROIZVODA	30	0
17	PROIZVODNJA TEKSTILA	154	0
18	PROIZVODNJA ODJEĆE; DORADA I BOJENJE KRZNA	279	0
19	ŠTAVLJ. I OBRADA KOŽE; PROIZVODNJA KOŽNIH PROIZVODA	125	0
20	PRERADA DRVA, PROIZVODNJA PROIZVODA OD DRVA I PLUTA, OSIM NAMJEŠTAJA; PROIZVODNJA PREDMETA OD SLAME I PLETARSKIH MATERIJALA	610	4
21	PROIZVODNJA CELULOZE, PAPIRA I PROIZVODA OD PAPIRA	199	0
22	IZDAVAČKA I TISKARSKA DJELATNOST, TE UMNOŽAVANJE SNIMLJENIH ZAPISA	135	0
23	PROIZVODNJA KOKSA, NAFTNIH DERIVATA I NUKLEARNOGA GORIVA	174	0
24	PROIZVODNJA KEMIKALIJA I KEMIJSKIH PROIZVODA	255	2
25	PROIZVODNJA PROIZVODA OD GUME I PLASTIKE	167	0
26	PROIZVODNJA OSTALIH NEMETAL. MINERALNIH PROIZVODA	457	1
27	PROIZVODNJA METALA	404	0
28	PROIZVODNJA PROIZVODA OD METALA, OSIM STROJEVA I OPREME	1.100	1
29	PROIZVODNJA STROJEVA I UREĐAJA, D. N.	461	1
30	PROIZVODNJA UREDSKIH STROJEVA I RAČUNALA	4	0
31	PROIZVODNJA ELEKTRIČNIH STROJEVA I APARATA, D.N.	202	0
32	PROIZVODNJA RADIO-TELEVIZ. I KOMUNIKAC. APARATA I OPREME	51	0
33	PROIZVODNJA MEDICINSKIH, PRECIZNIH I OPTIČKIH INSTRUMENATA TE SATOVA	17	0
34	PROIZVODNJA MOTORNIH VOZILA, PRIKOLICA I POLUPRIKOLICA	104	0
35	PROIZVODNJA OSTALIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA	1.636	2
36	PROIZVODNJA NAMJEŠTAJA, OSTALA PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA, D. N.	416	1
37	RECIKLAŽA	71	0
D	PRERAĐIVAČKA DJELATNOST	8.350	13
40	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I TOPLOM VODOM	342	4
41	SKUPLJANJE, PROČIŠĆAVANJE I DISTRIBUCIJA VODE	240	2
E	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM I VODOM	582	6

	DJELATNOST	Broj ukupno ozlijeđenih (na radnom mjestu i na dolasku, odnosno odlasku s posla)	
		Ukupno	Poginuli
45	GRAĐEVINARSTVO	3.172	29
F	GRAĐEVINARSTVO	3.172	29
50	TRGOVINA MOT. VOZILIMA I MOTOCIKLIMA; ODRŽAVANJE I POPRAVAK MOT. VOZILA I MOTOCIKALA; TRGOV. NA MALO MOTORNIM GORIVIMA I MAZIVIMA	215	0
51	TRGOVINA NA VELIKO I POSREDOVANJE U TRGOVINI, OSIM TRGOVINE MOTORNIM VOZILIMA I MOTOCIKLIMA	990	4
52	TRGOVINA NA MALO, OSIM TRGOV. MOT. VOZILIMA I MOTOCIKLIMA; POPRAVAK PREDMETA ZA OSOBNU UPORABU I KUĆANSTVO	1.245	4
G	TRGOVINA NA VELIKO I MALO, POPRAVAK MOTORNIM VOZILA I MOTOCIKALA TE PREDMETA ZA OSOBNU UPORABU	2.450	8
55	HOTELI I RESTORANI	833	0
H	HOTELI I RESTORANI	833	0
60	KOPNENI PRIJEVOZ I CJEVODNI TRANSPORT	819	4
61	VODENI PRIJEVOZ	55	0
62	ZRAČNI PRIJEVOZ	13	0
63	PRATEĆE I POMOĆNE DJELATNOSTI U PRIJEVOZU; DJELATNOSTI PUTN. AGENCIJA	263	2
64	POŠTA I TELEKOMUNIKACIJE	622	0
I	PRIJEVOZ, SKLADIŠTENJE I VEZE	1.772	6
65	FINANCIJSKO POSREDOVANJE, OSIM OSIGURANJA I MIROVINSKIH FONDOVA	272	0
66	OSIGURANJE I MIROV. FOND., OSIM OBVEZNOGA OSIGURANJA	76	0
67	POMOĆNE DJELATNOSTI U FINACIJSKOM POSREDOVANJU	12	0
J	FINANCIJSKO POSREDOVANJE	360	0
70	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	50	0
71	IZNAJMLJIVANJE STROJEVA I OPREME, BEZ RUKOVATELJA I PREDMETA ZA OSOBNU UPORABU I KUĆANSTVO	22	0
72	RAČUNALNE I SROD. DJELAT.	27	0
73	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	45	0
74	OSTALE POSLOVNE DJELATNOSTI	794	1
K	POSLOVANJE NEKRETNINAMA, IZNAJMLJIVANJE I POSLOVNE USLUGE	938	1
75	JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	1.930	5
L	JAVNA UPRAVA I OBRANA, OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	1.930	5

	DJELATNOST	Broj ukupno ozlijeđenih (na radnom mjestu i na dolasku, odnosno odlasku s posla)	
		Ukupno	Poginuli
80	OBRAZOVANJE	810	0
M	OBRAZOVANJE	810	0
85	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I SOCIJALNA SKRB	1.682	0
N	ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I SOCIJALNA SKRB	1.682	0
90	UKLANJANJE OTPAD. VODA, ODVOZ SMEĆA, SANITAR. I SL. DJELATNOSTI	328	0
91	DJELATNOSTI ČLANSKIH ORGANIZACIJA, D. N.	69	0
92	REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE DJELATNOSTI	286	0
93	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	112	0
O	OSTALE DRUŠTVENE, SOCIJALNE I OSOBNE USLUŽNE DJELATNOSTI	795	0
95	PRIVATNA KUĆANSTVA SA ZAPOSLENIM OSOBLJEM	0	0
P	PRIVATNA KUĆANSTVA SA ZAPOSLENIM OSOBLJEM	0	0
99	IZVANTERITORIJALNE ORGANIZACIJE I TIJELA	4	0
Q	IZVANTERITORIJALNE ORGANIZACIJE I TIJELA	4	0

U 2006. godini najveći apsolutni broj ozljeda na radu je zabilježen u prerađivačkoj djelatnosti (33,6%), građevinarstvu (12,8%), djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu uporabu (9,9%), javnoj upravi i obrani i obveznom socijalnom osiguranju (7,8%), djelatnosti prijevoza, skladištenja i veza (7,1%). Smrtne nesreće bile su najčešće u građevinarstvu s udjelom od 38,2% (29 slučajeva; 9 više u odnosu na 2005.) te u prerađivačkoj djelatnosti (17,1%; 13 poginulih), trgovini na veliko i malo (10,6%; 8 poginulih) i djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva s udjelom od 9,2% (7 slučajeva; 4 manje u odnosu na 2005.).

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u Hrvatskoj je u 2006. godini bilo prosječno 1,505.547 aktivnih osiguranika, odnosno 3,8% više u odnosu na 2005. godinu. Ukupna stopa ozljeda na radu iznosila je 1650,10/100.000, a ozljeda na radu koje su se dogodile na samom radnom mjestu 1.295,41/100.000 aktivnih osiguranika. Obje stope više su u odnosu na prethodnu godinu.

Redoslijed specifičnih stopa na 100.000 zaposlenih s obzirom na djelatnost (samo ozljede na radnom mjestu) u 2006. godini je slijedeći: na prvom mjestu se nalazi građevinarstvo s visokom stopom od 3.005,39/100.000 (2005. godine na drugom mjestu sa stopom od 2.798,63/100.000); na drugom mjestu je prerađivačka djelatnost sa stopom od 2.714,81/100.000 (2005. godine 2.465,23/100.000), slijedi djelatnost poljoprivrede, lova i šumarstva koja se zahvaljujući smanjenju stope s 2.874,32/100.000 u 2005. na 2.711,91 u 2006. godini spustila s prvog na treće mjesto. Rudarstvo i vađenje bilježi porast s 1.884,28/100.000 u 2005. godini na 2.230,77/100.000 u 2006. godini; opskrba električnom energijom, plinom i vodom (1.910,06/100.000); prijevoz, skladištenje i veze (1.582,76/100.000). Najmanje rizične u 2006. godini bile su djelatnosti financijskog posredovanja sa stopom od 376,10 i poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge sa stopom od 721,09 na 100.000 zaposlenih u djelatnosti (Tablica 2).

Tablica 2. Broj prijava ozljeda samo na radnom mjestu te stopa na 100.000 aktivnih osiguranika po područjima djelatnosti u 2006. godini

	PODRUČJE DJELATNOSTI	BROJ PRIJAVA	STOPA NA 100.000 AKTIVNIH OSIGURANIKA U DJELATNOSTI
	UKUPNO HRVATSKA	19.503	1.295,41
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	915	2.711,91
B	Ribarstvo	22	1.315,00
C	Rudarstvo i vađenje	116	2.230,77
D	Prerađivačka djelatnost	7.219	2.714,81
E	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	461	1.725,04
F	Građevinarstvo	2.818	3.005,39
G	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu uporabu	1.849	881,90
H	Hoteli i restorani	664	1.580,91
I	Prijevoz, skladištenje i veze	1.373	1.643,94
J	Financijsko posredovanje	139	376,10
K	Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	677	721,09
L	Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	1.215	1.086,74
M	Obrazovanje	444	467,23
N	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	1.007	1.284,88
O	Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	583	1.275,18
P	Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	0	0
Q	Izvanteritorijalne organizacije i tijela	1	152,67

Izvor podataka: Individualna prijava ozljede na radu

PROFESIONALNE BOLESTI U 2006. GODINI

U 2006. godini prijavljeno je samo 85 profesionalnih bolesti, što je značajno smanjenje od 26,7% u odnosu na prethodnu godinu kada je bilo 116 prijava, odnosno to je najniži broj prijava u zadnjih sedam godina. Razlog je u neredovitom prijavljivanju profesionalnih bolesti, a za što nema odgovarajućih sankcija.

Godine 2006. prema primljenim prijavama najveći broj profesionalnih bolesti zabilježen je kao i godinu ranije u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva (29), na drugom mjestu je prerađivačka djelatnost sa 20 prijava, slijede zdravstvena zaštita i socijalna skrb (17 prijava) te građevinarstvo (5 prijava).

Ukupna stopa obolijevanja u 2006. godini je 5,65/100.000 (2005. godine 8,00/100.000) te je

najniža od 1990. godine, tj. od kada je obvezna prijava profesionalnih bolesti u Republici Hrvatskoj.

S obzirom na djelatnost najviša stopa profesionalnih bolesti zabilježena je u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva (85,95/100.000), zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi (21,69/100.000). Slijede rudarstvo i vađenje (19,23/100.000), ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti (8,75/100.000), prerađivačka djelatnost (7,52/100.000), građevinarstvo (5,33/100.000), obrazovanje (3,16/100.000), hoteli i restorani (2,38/100.000), javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje (1,79/100.000), poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge i trgovina na veliko i malo (1,07/100.000) te popravak motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu uporabu (0,95/100.000); (Tablica 3).

Tablica 3. Broj prijava profesionalnih bolesti te stopa na 100.000 aktivnih osiguranika po područjima djelatnosti u 2006. godini – prethodni podaci*

	PODRUČJE DJELATNOSTI	Prijave profesionalnih bolesti	
		BROJ PRIJAVA	STOPA NA 100.000 AKTIVNIH OSIGURANIKA U DJELATNOSTI
	UKUPNO HRVATSKA	85	5,65
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	29	85,95
B	Ribarstvo	0	0,00
C	Rudarstvo i vađenje	1	19,23
D	Prerađivačka djelatnost	20	7,52
E	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	0	0,00
F	Građevinarstvo	5	5,33
G	Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu uporabu	2	0,95
H	Hoteli i restorani	1	2,38
I	Prijevoz, skladištenje i veze	0	0,00
J	Financijsko posredovanje	0	0,00
K	Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1	1,07
L	Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	2	1,79
M	Obrazovanje	3	3,16
N	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	17	21,69
O	Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	4	8,75
P	Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	0	0,00
Q	Izvanteritorijalne organizacije i tijela	0	0,00

* Napomena: nedostaju prijave iz Splita

U 2006. godini najčešće dijagnosticirane profesionalne bolesti su bolesti izazvane štetnim djelovanjem vibracija (24 slučaja ili 28,2%). Na drugom su mjestu kožne bolesti sa 14 slučajeva ili 16,5%. Slijede zarazne bolesti (11 slučajeva ili 12,9%), oštećenje sluha uzrokovano štetnim djelovanjem buke (9 slučajeva ili 10,6%), kronične periartritične promjene (7 slučajeva ili 8,2%) te pneumokonioze i/ili druge bolesti uzrokovane mineralnom prašinom u šest slučajeva (7,1%).

Zloćudne bolesti različitih organa i organskih sustava prijavljene su u 4 slučaja (4,7%), što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu (2005. - 2 slučaja ili 1,7%). U djelatnosti zdravstva zabilježena su 3 slučaja zloćudnih bolesti izazvana ionizirajućim zračenjem, a u brodogradnji jedan kao posljedica izloženosti azbestu.

Od ostalih dijagnoza dijagnosticirane su još i bronhalna astma (3 slučaja – 3,5%), bolesti uzrokovane olovom i njegovim toksičnim spojevima, bolesti uzrokovane ionizacijskim zračenjem, trajne promjene na glasicama sa po 2 slučaja (2,4%) i bolesti uzrokovane drugim kemijskim spojevima u jednom slučaju (1,2%).

LITERATURA

Ozljede na radu i profesionalne bolesti u Hrvatskoj 2006. godine, Bilten, Hrvatski zavod za javno zdravstvo – kolovoz 2007.

Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2005. godinu, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb, 2006.

prim. dr. sc. Vlasta Dečković-Vukres, dr. med.
Mario Hemen, ing.
Karmen Rutar-Kožul
Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb